

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТИВНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

Кубриш Н.Р., к. мист., доцент, Олешко Л.І.

(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Підготовка майбутніх фахівців у галузі дизайну є досить важливою для соціально-економічного та культурного розвитку країни, оскільки інструменти та форми графічного дизайну мають значний вплив на сучасне життя людини, допомагають адаптувати візуальну комунікацію до соціальних реалій, запитів та вимог. Тому процес реформування мистецької освіти відповідно до нових стандартів вищої освіти в Україні за спеціальністю 022 «Дизайн» направлений не тільки на формування професійних компетентностей, але й пошук новітніх інструментів, механізмів та шляхів реалізації адаптації та інтеграції державних стандартів в контексті європейського освітнього простору. Це зумовить не тільки підвищення якості підготовки майбутніх фахівців, але й їх конкурентоздатність на світовому ринку праці, здатності до реалізації творчого потенціалу в полікультурному просторі, а також здійснювати неперервний процес самоосвіти та професійного самовдосконалення.

Архітектурно-художній інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури був вимушений адаптувати освітній процес спочатку до умов карантину під час пандемії COVID-19, а потім воєнного стану в Україні. Наразі інститут може забезпечити безпечне укриття тільки для студентів 1 та 2 курсів. Але враховуючи той факт, що не всі студенти можуть мати змогу навчатися очно, перебуваючи за межами міста, області або навіть країни, була запроваджена змішана форма навчання. Студенти старших курсів до цих пір вимушені перебувати на дистанційній формі навчання. А тому використання різних інформаційно-комунікаційних технологій, цифрової грамотності та навичок серед учасників освітнього процесу набуло важливого значення. Адаптація та організація навчального процесу в Архітектурно-художньому інституті в умовах воєнного стану відбувається за допомогою використання освітніх онлайн-платформ Google Classroom та Google Meet, що об'єднують інструменти Google. Відповідні освітні платформи дають можливість перебувати під час навчального процесу в будь-якій локації та створювати цифрове середовище для розміщення та використання навчального контенту; вивчати матеріал у будь-який час відповідно до самопочуття, стану здоров'я, індивідуальних особливостей та потреб; вибирати форму

навчального матеріалу відповідно до особливостей індивідуального сприйняття, аналізу та засвоєння, наприклад, у формі відео, тексту, презентації; налаштувати рефлексію: спілкування, рекомендації, коментарі, активізує процес самоорганізації та самоосвіти. Забезпечення взаємодії між викладачами та студентами в реальному часі краще відбувається на платформі Google Meet. За допомогою цифрових інструментів викладачі можуть проводити відеозустрічі, онлайн-заняття, демонструвати на робочому столі ПК навчальний матеріал та іншу інформацію у різних формах (наприклад, тексти, презентації, відео та аудіо). Слід зазначити, що дистанційна форма вимагає від студентів навичок самоорганізації, самоконтролю знань, а також високого рівня мотивації до навчання. Платформи Google Classroom, GoogleMeet дають можливість за допомогою інтернету приєднатися до онлайн заняття на комп'ютері, а також з мобільних пристроїв на базі Android і Apple iOS. Реєстрація викладачів та студентів відбувається через домен ОДАБА, що створює безпечне середовище для проведення освітнього процесу. Проте, дистанційна форма навчання на базі зазначених освітніх платформ має безліч недоліків, особливо це стосується специфіки підготовки майбутніх дизайнерів. Недостатній рівень образотворчої грамотності, художніх вмій та навичок, відсутність творчого досвіду у студентів, ускладнює ефективність організації навчального процесу з дисциплін освітньо-професійної програми «Графічний дизайн». Важливим засобом формування художньо-творчого досвіду майбутнього дизайнера є практичні заняття, на яких викладачі діляться власним професійним та творчим досвідом, а також знайомлять студентів із досягненнями видатних українських та зарубіжних митців, проводять майстер класи, що наочно демонструють художні прийоми та техніки, професійні вміння та навички. Інтерактивні онлайн-платформи не можуть повноцінно замінити особливості проведення у традиційній формі (очній) практичних занять з дисциплін професійного та художнього циклу в учбових майстернях кафедри Рисунка, живопису та архітектурної графіки. «Живе» сприймання інформації є досить цінним для студентів мистецьких спеціальностей, оскільки відео трансляція не може якісно та в повній формі демонструвати процес проведення практичного заняття. Деформації та неточності особливо можуть спостерігатися у передачі зображення, кольору, форми, композиції, а зайві шуми та звуки заважати сприйняття інформації та відвертати увагу. А саме головне — дистанційна форма навчання не може створити творчої атмосфери учбової майстерні. Ізольованість студентів під час онлайн занять негативно впливає на комунікабельність групи, обмежує

спілкування із викладачами та одногрупниками в реальному часі; знижує ефективність засвоєння практичних професійних навичок та умінь. Студенти, що досягли високого художнього та професійного рівня, можуть своїми, власними знаннями, художньо-творчим досвідом, досягненнями у навчанні надихати інших однокурсників, допомагати їм адаптуватися до умов та вимог навчального процесу, стимулювати творчу активність та інтерес до навчання. Під час онлайн занять також може виникати проблема ідентифікації не тільки студента але й виконання навчального завдання, що створює безліч труднощів для викладачів у процесі якості оцінювання та контролю знань. Впровадження адаптивних технологій в освітній процес підготовки майбутніх дизайнерів на заняттях з дисциплін професійного та художнього циклу є досить важливим в умовах змішаної форми навчання, особливо для студентів 1 та 2 курсів навчання. Це пов'язано із необхідністю адаптування студентів до нового соціального середовища, особливостей організації та проведення навчального процесу відповідно направленості фахової підготовки, норм та правил поведінки під час воєнного положення. Тому організація та навчально-методичне забезпечення процесу підготовки майбутніх дизайнерів має враховувати адаптивні аспекти: рівень доузівської підготовки (знання, художні вміння, навички, творчі здібності), особистісні якості (риси характеру, темперамент, сила волі), рівень працездатності та темпи засвоєння навчального контенту; здатність до комунікації, взаємодії та співпраці у студентському середовищі; рівень самоорганізації особистості, мотивація до самовдосконалення; умови для навчання.

Враховуючи особливості підготовки студентів за освітньо-професійною програмою «Графічний дизайн» адаптивні технології поступово впроваджуються на кафедрі Рисунка, живопису та архітектурної графіки для вивчення дисциплін, що мають теоретичний характер, наприклад: «Теорія дизайну», «Інформаційні технології в дизайні», «Історія зарубіжного мистецтва», «Історія українського мистецтва». Адаптивні цифрові інструменти переважно використовуються при розробці тестів та завдань з метою підготувати студентів до заліку чи іспиту, допомагають визначати рівень підготовки та засвоєння теоретичного матеріалу, систематизувати знання, вивчати матеріал у будь-якій локації. В професійній підготовці майбутніх дизайнерів використання інтерактивних дошок є досить ефективним інструментом, що значно розширює можливості впровадження методів адаптивного навчання студентів. Укомплектування аудиторій комп'ютерною технікою з використанням сучасного необхідного

програмного забезпечення є важливою складовою у процесі фахової підготовки майбутніх дизайнерів та адаптивного навчання.

НЕОБХІДНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ МИСТЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ

Любімова О.Д., Міхова Л.М., Вердиш С., здобувач
(Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Вивчаючи та малюючи історичну архітектуру, учень пізнає її композиційно-художні закономірності, її стильові особливості, конструктивно-художню логіку побудови елементів та деталей.

Архітектурний рисунок має значення, передусім, як чинник архітектурної творчості, як найважливіший момент у процесі становлення архітектурного образу. Саме з цього погляду потрібна культура архітектурного рисунка.

Саме так розуміли роль рисунка великі майстри архітектурної творчості, і про це свідчать залишені ними архітектурні рисунки. Ці рисунки не тільки фіксують індивідуальний почерк того чи іншого архітектора, а й пояснюють виникнення архітектурного образу та окремих його елементів, властивим тій чи іншій стильовій системі.

Ім'я Піранезі позначає цілу епоху в історії архітектурного рисунка; у своїх архітектурних начерках Мікеланджело є насамперед скульптором; Френк Ллойд Райт у рисунку робить спробу зблизити сучасний міський будинок із природою; Ерїх Мендельсон пробує експресіоністський рисунок в архітектурі; рисунки Корбюзьє — це побіжні зарисовки. Різноманітність форм архітектурних споруд, навколишнє середовище — усе це може бути об'єктом для малювання.

Малювання архітектури має проводитися протягом усього курсу навчання архітектора з послідовним ускладненням завдань у міру набуття знань та навичок.

Ці вправи мають виховні цілі. Вивчаючи та малюючи архітектуру, студенти пізнають її композиційно-художні закономірності, її стильові особливості, конструктивно-художню логіку побудови частин та деталей. У процесі малювання архітектури відбувається накопичення художніх та технічних засобів, прийомів зображення.

Ці рисунки здебільшого відрізняються умовністю зображення, лаконічністю, масштабністю, в них мають бути добре виявлені пропорції, зв'язок архітектури з навколишнім середовищем.